

VIRTUALNA EKSKURZIJA

BLEJSKI VINTGAR, BLED, KROPA

Torek, 12. 5. 2020

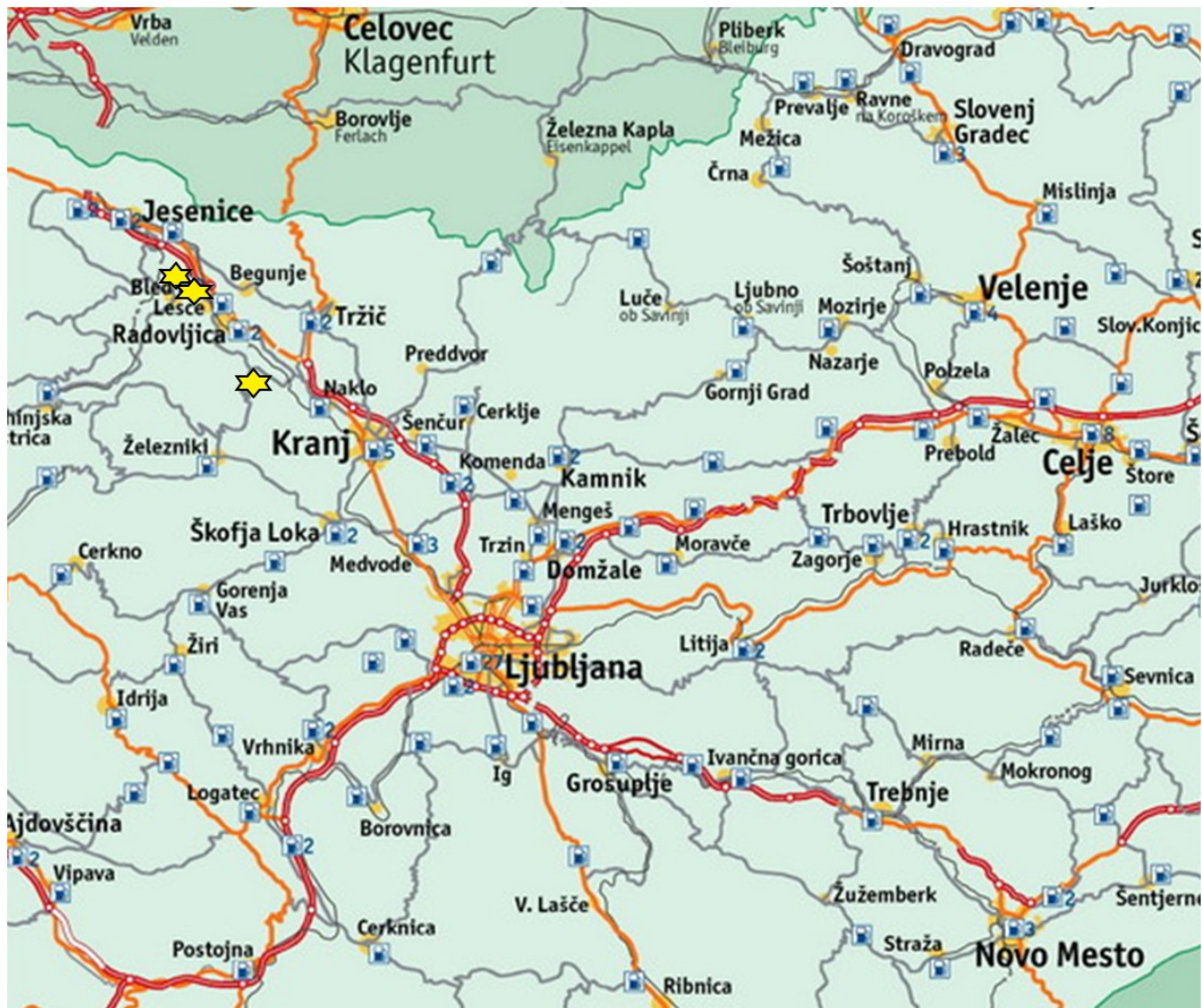
Pozdravljeni učenci 6. a razreda!

Danes vas čaka »potovanje« na Gorenjsko. Naša ekskurzija (v okviru tehniškega dne z naslovom *Naravna in kulturna dediščina Gorenjske*) bo razmeram primerno potekala virtualno. S pomočjo slikovnega gradiva, videoposnetkov in besedila se boste skušali vživeti v potovanje na severozahod naše države, kjer bomo obiskali tri turistične točke: *Blejski vintgar, Bled in Kovaški muzej v Kropi*.

Na koncu imate delovni list, ki ga izpolnjenega pošljite (vsak pošlje slike vseh treh strani) na moj e-naslov (alen.lindic@os-smihel.si), **do petka, 15. 5. 2020**. **DELOVNI LIST BO OCENJEN** (vaša zadnja ocena pri geografiji), zato se še posebej potrudite. Lahko si ga natisnete ali pa si vprašanja prepisete v zvezek.

Želim vam prijetno odkrivanje lepot Gorenjske in zanimivosti iz zgodovine kovaštva.

Zemljevid Slovenije, kjer so z rumenimi zvezdicami označeni kraji naših postankov (od severozahoda proti jugovzhodu: Blejski vintgar, Bled, Kropa):

A. BLEJSKI VINTGAR

Pri urah geografije smo se nazadnje učili o reliefnih oblikah, med drugim smo omenjali tudi doline. Doline so v preteklosti najpogosteje izoblikovale reke.

Tudi Blejski vintgar, ki se nahaja približno pet kilometrov severozahodno od naselja Bled, je rečna dolina, vendar se od navadnih dolin malo razlikuje. Gre namreč za SOTESKO.

Soteska (tudi: globel, kanjon, tesen, tesnica, korita, vintgar, grapa) je globoka ozka dolina s strmimi, deloma skalnatimi pobočji in običajno s tekočo vodo na dnu. Pogosto skozi sotesko pelje tudi prometna pot (cesta, železnica, pešpot,...). Kjer se reka med dvema kotlinama prebije skozi višji svet, nastane soteska ali tesen, ki ima v prečnem prerezu vedno obliko črke V.

Blejski vintgar, tudi samo **Vintgar**, je 1,6 km dolga soteska, skozi katero teče reka **Radovna**. Stene korita so visoke od 50 do 100 m, višina pobočja pa je 250 m.

Kulturni pomen Vintgarja

Do leta 1891 je bila soteska popolnoma nedostopna in neznana. Tedaj sta se ob izjemno nizkem vodostaju Radovne vanjo odpravila gorjanski župan Jakob Žumer in blejski fotograf ter kartograf Benedikt Lergetporer. Leta 1893 so z izrednimi naporji zgradili več kot 500 m mostov in galerij, ki so omogočili turistični obisk soteske. Po Blejskem vintgarju so dobile ime tudi druge podobne soteske v Sloveniji (Iški vintgar, Ribniški vintgar nad Srednjo vasjo v Bohinju, Bistriški vintgar pri Slovenskih Konjicah).

Na spodnjih povezavah si oglejte, kako je videti Blejski vintgar (*Vintgar Gorge*).

<https://www.youtube.com/watch?v=-yi1URwQODY&pbjreload=10> (posnetek Vintgarja je do 4.18)

<https://www.youtube.com/watch?v=Oqv3UqHdFmQ>

B. BLED

Naša naslednja točka je naselje Bled. Gre za enega izmed turistično najbolj obiskanih delov Slovenije, ki na leto privabi več sto tisoč turistov iz vsega sveta. Bled leži na približno 500 metrov nadmorske višine, sredi razgibane, ledeniško preoblikovane pokrajine. Nahaja se ob Blejskem jezeru.

Če bi vprašali kakšnega domačina, bi vam le-ta znal razložiti legendo, ki kroži glede nastanka Blejskega jezera. Gre pa tako:

*Kjer danes leži Blejsko jezero, nekoč ni bilo vode, ampak travnata dolina, sredi katere je stal hribček s skalo, ob kateri so ponoči plesale gorske vile. V dolini so **pastirji pasli svoje***

***ovce**, ki so mulile travo v okolici vilinske skale. Vile so pastirje prosile, da njihovo plesišče ogradijo, da ne bo brez mehke trave. Pastirji prošnje niso upoštevali in nekega dne si je najmlajša in najlepša vila zato med plesom zlomila nogo. **Jezne vile** so tedaj iz gore priklicale **studence in potoke**, ki so pridrveli v dolino in jo zalili. Samo hribček s skalo je kot otok ostal sredi jezera, na katerem so poslej vile lahko nemoteno plesale v svetlih mesečnih nočeh. Čeprav so vile že davno odšle iz naših krajev, nam je ostalo lepo vilinsko **jezero z otočkom pod gorami**. To je danes Blejsko jezero.*

V resnici je jezero v preteklosti izklesal ledenik, zato ga tudi štejemo med ledeniška jezera. Jezero je na nekaterih delih zelo globoko, tudi do 30 metrov, pot okoli jezera pa je dolga približno 6 kilometrov.

Kliknite na naslednjo povezavo in se virtualno zapeljite po Blejskem jezeru: <https://www.burger.si/Bled/360/vrp.html#BlejskoJezero>

Oglejte si še nadaljevanje prejšnjega posnetka, kjer je prikazan Bled:

<https://www.youtube.com/watch?v=-yi1URwQODY&pbjreload=10> (posnetek Bleda je od 4.18 do 6.50)

S pomočjo uradne spletne strani naselja Bled (<https://www.bled.si/>) boste lahko rešili nalogo 4 na delovnem listu.

C. KOVAŠKI MUZEJ V KROPI

Naša zadnja postaja je naselje Kropa, ki se nahaja približno 15 kilometrov jugovzhodno od Bleda. Gre za kraj, ki je bil leta 1953 kot prvi v Sloveniji razglašen za kulturni spomenik. Sredi kraja stoji muzej, ki že od leta 1952 predstavlja slovensko dediščino železarstva in razvija zavest o pomenu kovaške dediščine, ki je pomembno zaznamovala Kropo z okolico. Tako Kropa kot sosednja vas Kamna Gorica spadata z ohranjenimi fužinarskimi hišami in tehniškimi spomeniki med pomembne slovenske zgodovinske kraje, saj veljata za zibelki kovaške dediščine.

Oglejte si spodnja videoposnetka in spoznajte, kakšno je bilo včasih življenje kovačev. Videoposnetka bosta v pomoč pri reševanju nalog na delovnem listu.

<https://www.youtube.com/watch?v=JXsbweFgfFE>

<https://www.youtube.com/watch?v=l380gd7aLIQ>

DELOVNI LIST

Ime in priimek: _____ razred: _____

1. S pomočjo Google zemljevida izračunajte dolžino poti od Novega mesta do vseh točk in nato nazaj do naše šole. Zabeležite še čas potovanja, ki bi ga porabili, če bi se dejansko odpravili na pot z avtobusom.

približno št. kilometrov na celi poti: _____

okvirni čas potovanja z avtom/avtobusom: _____

2. Katera reka je izoblikovala Blejski vintgar?

_____

3. Blejski vintgar je ena vrsta doline. Katere reliefne oblike ste še spoznali v letošnjem šolskem letu? Naštete jih in eno opišite.

_____
_____
_____

4. Naštete čim več znamenitosti, ki jih lahko kot turisti vidite/doživite/okusite na Bledu.

_____
_____
_____
_____

5. Napišite še vsaj tri značilnosti Blejskega jezera, ki jih najdete na spletu.

_____
_____
_____

6. S pomočjo zgornjih videoposnetkov odgovorite na vprašanja.

a) Kako se imenujejo kovačnice za ročno kovanje žebeljev?

_____

b) Iz kje naj bi izvirala ta beseda?

---

c) Koliko vrst žeblice so včasih izdelovali domači mojstri v Kropi?

---

d) Za kaj vse so včasih uporabljali žeblice?

---

e) Ob izviru Kroparice lahko najdete ostanke *Slovenske peči*. Kaj je posebnost te talilne peči?

---

f) Kakšen običaj imajo prebivalci Kroke na gregorjevo?

---

g) Kateri so bili glavni razlogi, da je žeblicarstvo v Kropi konec 19. stoletja začelo ugašati?

---

h) Opišite življenje kovačev v preteklosti (19. stoletje).

---

7. S pomočjo spleta poiščite še vsaj **5 naravnih znamenitosti**, ki jih lahko najdemo na Gorenjskem. Lahko gre za znano goro, slap, jamo, jezero,... Vživite se v vlogo turističnega vodnika in v nekaj stavkih pri vsaki znamenitosti napišite, kako bi le-to na čim bolj zanimiv način predstavili turistom.

To nalogo rešite na nov, prazen list papirja.

Zapišite še svoje vtise o današnji virtualni ekskurziji: